

Karpacki Oddział Straży Granicznej

<https://karpacki.strazgraniczna.pl/ko/aktualnosci/69412,Tradycja-i-Pamiec-KaOSG-sklada-hold-Marszalkowi-Pilsudskiemu.html>
05.12.2025, 16:54

Tradycja i Pamięć. KaOSG składa hołd Marszałkowi Piłsudskiemu

Joanna Nogal-Gromala
05.12.2025

5 grudnia 1867 r. w Zułowie na Wileńszczyźnie urodził się Józef Piłsudski, mąż stanu, działacz niepodległościowy, Naczelnik Państwa Polskiego, Wódz Naczelny Wojska Polskiego, dwukrotny premier i pierwszy Marszałek Polski. 158. rocznicę urodzin tego Wielkiego Polaka upamiętnili przedstawiciele Karpackiego Oddziału Straży Granicznej im. 1 Pułku Strzelców Podhalańskich w Nowym Sączu.

Wiązankę kwiatów pod pomnikiem Marszałka Józefa Piłsudskiego przy Al. Wolności w Nowym Sączu złożył Komendant KaOSG gen. bryg. SG Adam Jopek oraz Naczelnik WOiP ppłk SG Artur Gromala, natomiast honorową wartę wystawili funkcjonariusze Wydziału Odwodowego (Reprezentacyjnego) KaOSG.

Postać Marszałka Józefa Piłsudskiego jest szczególnie bliska Karpackiemu Oddziałowi Straży Granicznej im. 1 Pułku Strzelców Podhalańskich w Nowym Sączu, który kultywuje zarówno pamięć o bohaterach wojennych jak i wartości patriotyczne. W 2019 w siedzibie Oddziału otwarto Salę Tradycji, gdzie gromadzone i udostępnione są materiały historyczne związane z formacjami granicznymi, poczynając od 1 Pułku Strzelców Podhalańskich. Dodatkowo, powstała tu także specjalna ekspozycja poświęcona Marszałkowi, w której znajduje się m.in. portret Józefa Piłsudskiego autorstwa Antoniego Suchanka z 1921 r., a do najbardziej cenionych eksponatów należy maska pośmiertna Józefa Piłsudskiego. Na ścianie budynku KaOSG można natomiast zobaczyć tablicę memoratywną poświęconą Marszałkowi. Tablica została wmurowana w fasadę biura przepustek, stanowiącego wejście do koszar, które bardzo często odwiedzał Marszałek Józef Piłsudski przy okazji wizyt na Sądecczyźnie.

Maska pośmiertna Marszałka Józefa Piłsudskiego w Sali Tradycji KaOSG

Portret Marszałka Józefa Piłsudskiego w Sali Tradycji KaOSG

Tablica w fasadzie budynku KaOSG upamiętniająca Marszałka Józefa Piłsudskiego

Już w najbliższą niedzielę, 7 grudnia br. o godzinie 12.00 przed Grobem Nieznanego Żołnierza, na Placu Marszałka Józefa Piłsudskiego w Warszawie, odbędzie się ważne wydarzenie – Uroczysta Zmiana Posterunku Honorowego. Straż Graniczną reprezentować będą funkcjonariusze Karpackiego Oddziału SG w Nowym Sączu, którzy wystąpią w umundurowaniu podhalańskim, kultywując tym samym pamięć o bohaterach minionych czasów m.in. służących w szeregach 1 Pułku Strzelców Podhalańskich. To symboliczne objęcie „wiecznej warty” przez żołnierzy i funkcjonariuszy różnych służb, w najważniejszym miejscu pamięci narodowej i bohaterskiego czynu zbrojnego polskiego żołnierza ma wartość niepowtarzalną. Stanowi hołd i dowód wdzięczności poległym w walce za ojczyznę.

Honorowa Zmiana Posterunku

Józef Piłsudski był jednym z najwybitniejszych polityków polskich w XX wieku, uważanym za głównego twórcę niepodległego państwa, które w 1918 r. odrodziło się po 123 latach niewoli. Warto także podkreślić związki tego Wielkiego Polaka z Nowym Sączem i Sądecczyzną, które sięgają czasów sprzed I wojny światowej. Przyszły Marszałek, wizytował prężnie działające w mieście organizacje niepodległościowe a w 1913 roku zorganizował w Stróży koło Limanowej kursy oficerskie Związku Strzeleckiego. Po wybuchu I wojny światowej, Józef Piłsudski został przeniesiony wraz z 1 Kompanią Kadrową do Galicji i szlakiem bojowym dotarł do Krakowa. 13 grudnia 1914 r. po walkach w okolicy Mszany Dolnej, Łącka, Kamienicy, Limanowej i Marcinkowic wkroczył do Nowego Sącza. Kiedy dowódca wjeżdżał do miasta, jego koń – Kasztanka – nie chciała iść po dziurawym moście na Dunajcu.

„Tu czułem się w Ojczyźnie, czułem się potrzebnym dla niej, jako jej obrońca” - tak swój pobyt na Sądecczyźnie w 1914 r., Józef Piłsudski opisał w książce „Moje pierwsze boje”.

Sądeczanie nie zawiedli też Piłsudskiego w chwili, gdy tworzyła się wolna Polska. Szczególną rolę odegrał wówczas 1 Pułk Strzelców Podhalańskich, którego żołnierze w czasie wojny polsko - bolszewickiej toczyli krwawe walki na froncie wschodnim. 8 grudnia 1920 r. Pułk wrócił do Nowego Sącza witany przez jego władze i mieszkańców.

W okresie międzywojennym pamięć o tradycji Legionów nie zginęła. W Nowym Sączu powstawały organizacje zrzeszające byłych żołnierzy a w 1929 r. w stolicy Sądecczyzny odbył się Zjazd Legionowy.

Nowy Sącz jako pierwsze miasto, w 1916 roku przyznało Józefowi Piłsudskiemu Honorowe Obywatelstwo Miasta. Marszałek, ze względu na problemy zdrowotne nie odebrał odznaczenia w planowanym terminie a kilka lat później. Wizyta wiązała się z uroczystościami pułkowymi. 28 września 1921 r. o godz. 11:00 Piłsudski wjechał do miasta w towarzystwie wojewody i generała Andrzeja Galicy. Na dworcu kolejowym Wodza witał 1 Pułk Strzelców Podhalańskich.

Kiedy 12 maja 1935 r. marsz. Józef Piłsudski zmarł, Nowy Sącz wyjątkowo mocno czcił pamięć jednego z twórców niepodległej Rzeczypospolitej. 14 maja 1935 r. w Ratuszu odbyła się nadzwyczajna sesja Rady Miasta Nowego Sącza, aby oddać hołd marszałkowi, delegacje 1 Pułku Strzelców Podhalańskich uczestniczyły w uroczystościach żałobnych w Warszawie i Krakowie.

Marszałek Piłsudski przed defiladą. Koszary 1 Pułku Strzelców Podhalańskich w Nowym Sączu (źródło Narodowe Archiwum Cyfrowe)